

**UCHWAŁA NR XXVII/294/20
RADY MIEJSKIEJ W PABIANICACH**

z dnia 17 grudnia 2020 r.

w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Pabianic na rok 2021

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713 i 1378) oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 852 i 1818, z 2020 r. poz. 322, 1337 i 1493) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Pabianic na rok 2021, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Pabianic.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Pabianicach

Krzysztof Rąkowski

Załącznik do uchwały Nr XXVII/294/20

Rady Miejskiej w Pabianicach

z dnia 17 grudnia 2020 r.

PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA MIASTA PABIANIC NA ROK 2021

I. WSTĘP

Uzależnienie od środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych to zespół zjawisk psychicznych lub somatycznych wynikających z działania ww. środków na organizm ludzki, charakteryzujący się zmianą zachowania lub innymi reakcjami psychofizycznymi i koniecznością używania stale lub okresowo tych środków lub substancji w celu doznania ich wpływu na psychikę lub dla uniknięcia następstw wywołanych ich brakiem.

Zażywanie wyżej wymienionych substancji prowadzi do negatywnych skutków we wszystkich sferach życia: zdrowotnej, społecznej, emocjonalno-uczuciowej, duchowej, prawnej, finansowej, seksualnej. Uzależnienie oraz problemy z niego wynikające dotyczą wszystkich bez względu na płeć, wiek, status społeczny i ekonomiczny. Należy jednak pamiętać, że grupą wyjątkowo narażoną są dzieci i młodzież ze względu na niedojrzałość fizyczną, psychiczną, emocjonalną oraz społeczną.

Konsekwencje zdrowotne są zróżnicowane i uzależnione od indywidualnych uwarunkowań oraz rodzaju używanej substancji. Do najczęściej występujących zaburzeń w funkcjonowaniu psychofizycznym oraz emocjonalno-uczuciowym człowieka można zaliczyć: liczne schorzenia, zaburzenia i choroby psychiczne - depresję, zaburzenia nastroju, zaburzenia pamięci, ostre i przewlekłe psychozy, uzależnienie, wycieńczenie organizmu, przedawkowanie, a nawet śmierć.

Ponadto narkomania niesie ze sobą poważne ryzyko dla zdrowia publicznego, szczególnie w kontekście chorób infekcyjnych takich jak: HIV, żółtaczkę, choroby weneryczne, gruźlica oraz choroby skórne. Ryzyko zgonu wśród „narkomanów” jest kilkakrotnie wyższe niż w porównywalnej wiekowo populacji generalnej.

Do najważniejszych problemów społecznych zaliczamy: osłabienie więzi rodzinnych, ubóstwo, bezrobocie, prostytucję, konflikty z prawem, bezdomność, przemoc.

Należy pamiętać, że uzależnienie to proces chorobowy, który rozwija się w czasie - fazowo. Proces ten związany jest m.in. z rozwojem tolerancji co oznacza, że zmniejsza się wrażliwość organizmu na przyjmowane substancje psychoaktywne, w związku z adaptacją układu nerwowego do ich działania. W wyniku tego zjawiska użytkownik przyjmuje coraz większe dawki środka odurzającego, z większą częstotliwością, w celu uzyskania pożądanego efektu.

Niezwykle trudno więc wyznaczyć granice pomiędzy poszczególnymi fazami, co często powoduje, że osoby używające substancji psychoaktywnych, nieświadome zaistnienia problemu, nie podejmują żadnych działań mających na celu zdrowienie.

Głównym celem Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Pabianic na rok 2021, zwanego dalej Programem, jest ograniczenie występowania wyżej wymienionych problemów poprzez podejmowanie kompleksowych działań mających na celu wyposażenie młodych mieszkańców naszego miasta w umiejętności, kompetencje zaradcze, wzmacnianie czynników chroniących oraz ograniczenie czynników ryzyka, zmniejszenie popytu na środki odurzające, nowe substancje psychoaktywne, środki zastępcze oraz zacieśnienie współpracy pomiędzy instytucjami zajmującymi się leczeniem, profilaktyką, prewencją i wychwytywaniem niepokojących zjawisk. Do tych instytucji należą: Pabianickie Centrum Medyczne Sp. z o.o., Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach, Straż Miejska w Pabianicach, Sąd Rejonowy w Pabianicach, placówki oświatowe, Komenda Powiatowa Policji oraz organizacje pozarządowe.

Podejmowane działania są skierowane do dzieci, młodzieży, ich rodziców oraz innych mieszkańców Pabianic.

Najważniejsza terminologia użyta w Programie

Profilaktyka - to świadome działanie, nastawione na jednostki lub grupy społeczne, mające na celu zapobieganie różnorodnym problemom zanim one wystąpią. Profilaktyka uzależnień polega na eliminowaniu lub redukowaniu wpływu znaczących czynników ryzyka używania lub nadużywania substancji psychoaktywnych, lub ich osłabianiu/kompensowaniu poprzez wzmacnianie czynników chroniących (definicja za Fundacją PRAESTERNO).

Redukcja szkód - jest to system określonych działań wielodyscyplinarnych, mających na celu zmniejszenie lub wyeliminowanie skutków zdrowotnych, społecznych przyjmowania substancji psychoaktywnych (definicja za KBPN).

Rehabilitacja - proces dążący do zapewnienia osobie z zaburzeniami psychicznymi spowodowanymi przez przyjmowanie środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych osiągnięcia optymalnego stanu zdrowia oraz funkcjonowania psychicznego i społecznego (ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii).

Leczenie – leczenie zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania spowodowanych używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych (ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii).

Reintegracja społeczna – działania, w tym również o charakterze samopomocowym, mające na celu odbudowanie i podtrzymanie u osoby uczestniczącej w zajęciach centrum integracji społecznej, klubie integracji społecznej lub zatrudnionej u pracodawcy, umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania lub pobytu (ustawa o zatrudnieniu socjalnym).

II. PODSTAWA PRAWNA

Obowiązek przyjęcia Programu przez Radę Miejską w Pabianicach to zadanie wynikające z art. 10 ust 2 z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 852 ze zm.) zwanej dalej Ustawą.

Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii realizowane są również w oparciu o następujące akty prawne:

- 1) ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2365 ze zm.);
- 2) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 1492);
- 3) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 2277 ze zm.);
- 4) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2020r. poz. 713);
- 5) rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 1449).

Program skorelowany jest z następującymi dokumentami:

- 1) Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Pabianic;
- 2) Programem Wspierania Rodziny dla Miasta Pabianic;
- 3) Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Pabianic;
- 4) Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar przed Przemocą w Rodzinie dla Miasta Pabianic.

III. DIAGNOZA

Sytuacja narkotykowa na podstawie raportów międzynarodowych oraz ogólnopolskich

Światowy Raport o Narkotykach - UNODC 2020

14 lipca 2020 r. Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii opublikowało Światowy Raport o Narkotykach opracowany przez Biuro Narodów Zjednoczonych ds. Narkotyków i Przystępczości (UNODC 2020) - „Trendy wzrostowe w zakresie używania i znaczący wpływ COVID – 19 na rynki narkotykowe na całym świecie”.

Z publikacji wynika, że obostrzenia związane z pandemią COVID – 19 doprowadziły do spadku podaży narkotyków na poziomie „ulicy”, co wpłynęło na wzrost cen substancji psychoaktywnych znajdujących się w obrocie oraz większego ich zanieczyszczenia.

Powyższy raport wskazuje jednocześnie na wzrost bezrobocia w związku z globalną sytuacją gospodarczą, co jednoznacznie wpływa na obniżenie statusu materialnego. Bieżąca sytuacja epidemiologiczna najboleśniej dotyka osób wykluczonych społecznie, w trudnej sytuacji życiowej, najbardziej podwyższając ryzyko podejmowania zachowań ryzykownych, w tym sięgania po środki odurzające oraz podejmowania prac zarobkowych na rynku nielegalnym, takich jak np. przemyt, handel, uprawa lub wytwarzanie substancji nielegalnych.

Raport wskazuje też na główne zagrożenia dotyczące rynku narkotykowego związane z wzmożoną aktywnością grup przestępczych w internecie, w szczególności za pośrednictwem „darknetu” oraz usług pocztowych. Istnieje też duże ryzyko nasilenia się zjawiska wyrobu substancji psychoaktywnych metodami domowymi, co jednocześnie może spowodować wzrost używania środków drogą iniekcji (dożylną).

Raport z ogólnopolskich badań młodzieży ESPAD 2020

Badanie ESPAD dotyczące używania alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną, na terenie Polski przeprowadzane jest co 4 lata, przez Instytut Psychiatrii i Neurologii na zlecenie Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii oraz Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Wyniki zamieszczone w tegorocznym raporcie dotyczą badań ankietowych przeprowadzonych w 2019 r. wśród uczniów dwóch roczników (15-16 lat oraz 17-18 lat), na próbie losowej młodzieży trzecich klas szkół gimnazjalnych oraz drugich klas szkół ponadgimnazjalnych. Badania przeprowadzono anonimowo, przy pomocy standaryzowanego kwestionariusza.

Raport dostarcza informacji na temat rozpowszechnienia eksperymentalnego i okazjonalnego używania substancji psychoaktywnych.

Z danych w nim zamieszczonych wynika, że nadal najbardziej rozpowszechnioną substancją wśród młodzieży jest alkohol (przede wszystkim piwo), natomiast wśród nielegalnych substancji psychoaktywnych (narkotyków, nowych substancji psychoaktywnych - „dopalaczy”) nadal na pierwszym miejscu plasuje się używanie marihuany i haszyszu (20 % uczniów klas młodszych, 37,4 % uczniów klas starszych). Na kolejnym miejscu znalazły się leki uspakajające i nasenne w grupie młodszej oraz alkohol w połączeniu z przetworami konopi indyjskich w grupie starszej.

Chłopcy częściej deklarują eksperymenty z nielegalnymi substancjami psychoaktywnymi, natomiast dziewczęta częściej odurzają się przy pomocy leków bez recepty, łącząc je z alkoholem.

Pozytywnym trendem notowanym w obu grupach wiekowych, w zakresie używania ww. substancji oraz postrzegania dostępności do nich jako łatwej jest wyraźna tendencja spadkowa. Odwrotnie do pozytywnych trendów zanotowano jednak spadek postrzegania jako bardzo ryzykowne używania przez ludzi młodych marihuany lub haszyszu.

Dane zamieszczone w raporcie jednoznacznie pokazują, że prowadzenie długofalowych działań profilaktycznych przynosi wymierne korzyści w zakresie ograniczenia sięgania przez ludzi młodych po substancje psychoaktywne. Najważniejszymi czynnikami w tym zakresie, na które wskazują badania jest współpraca interdyscyplinarna instytucji realizujących działania edukacyjne, profilaktyczne, pomocowe i prewencyjne, współpraca z rodzicami oraz profilaktyka oparta na czynnikach chroniących i ryzyka.

Wg raportu ESPAD niepokojące są natomiast następujące wskaźniki:

- długotrwały trend spadkowy przekonań o ryzyku związanym z używaniem marihuany lub haszyszu,

- utrzymująca się przewaga oczekiwań pozytywnych konsekwencji używania nad świadomością konsekwencji negatywnych.

W związku z powyższym wyznaczono następujące priorytety dla działań profilaktycznych:

- ograniczenie dostępności do ww. substancji dla osób niepełnoletnich,
- programy profilaktyczne adresowane do profilowanych grup docelowych (grupy dziewcząt),
- edukacja rodziców.

Dane epidemiologiczne dotyczące HIV i AIDS

Dane Państwowego Zakładu Higieny wskazują, że liczba nowych zakażeń wirusem HIV, wykrywanych corocznie w naszym kraju, utrzymuje się na podobnym poziomie.

Tabela 1. Dane dotyczące sytuacji epidemiologicznej w zakresie zakażeń wirusem HIV oraz zachorowań na AIDS, w Polsce

	Liczba nowych zakażeń HIV	Liczba zachorowań na AIDS
2017	1.526	120
2018	1.304	121
2019 (1 stycznia – 15 listopada)	1.521	117

Źródło: Państwowy Zakład Higieny

Również wg Państwowego Zakładu Higieny na grudzień 2019 r., w Polsce żyje 24.908 osób zakażonych HIV, leczeniem antyretrowirusowym objętych zostało 12.382 pacjentów, w tym 97 dzieci. Należy jednak brać pod uwagę, że wg specjalistów są to dane mocno niedoszacowane.

Najwięcej zakażeń – ponad 66 %, wykrywanych jest u osób w wieku od 25 do 44 lat. Zapadalność wśród mężczyzn jest ponad 6 - krotnie większa niż wśród kobiet. Pozytywnym aspektem jest zmniejszenie się liczby osób u których rozwija się AIDS oraz liczby zgonów spowodowanych tą chorobą. Ponadto wg badań instytutu problem zakażeń HIV w Polsce dotyczy głównie populacji MSM tj. mężczyzn mających kontakty seksualne z mężczyznami, podejmujących zachowania ryzykowne. W 2019 r. zakażenia w tej grupie dotyczyły prawie 75 % nowych przypadków. Najwięcej zakażonych mężczyzn z populacji MSM odnotowano w 4 województwach: mazowieckim, dolnośląskim, łódzkim i wielkopolskim.

Analiza danych pozyskanych od instytucji realizujących działania edukacyjne, profilaktyczne, pomocowe i prewencyjne na terenie Pabianic

Działania prewencyjne, mające na celu ograniczenie dostępności do narkotyków i „dopalaczy”

Straż Miejska w Pabianicach

Straż Miejska Pabianicach (SM) w porozumieniu z Ośrodkiem Profilaktyki i Integracji Społecznej (MCPS) na podstawie pozyskiwanych informacji systematycznie aktualizuje „Mapę miejsc zagrożonych łamaniem ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, zjawiskiem handlu, produkcji i używania dopalaczy” oraz przeprowadza kontrole prewencyjne w punktach o wzmożonym zagrożeniu występowania zachowań ryzykownych.

Tabela 2. Liczba działań prewencyjnych podjętych przez Straż Miejską w związku z podejrzeniem łamania ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii

	Liczba kontroli	Liczba kontrolowanych miejsc
2017 r.	1.118	27
2018 r.	1.450	19
2019 r.	1.401	29

Źródło: Statystyki Straży Miejskiej w Pabianicach

Komenda Powiatowa Policji w Pabianicach

W 2018 r. zmieniła się sytuacja związana z podażą i popytem w związku z nowymi substancjami psychoaktywnymi, środkami zastępczymi („dopalaczami”). Zostały zamknięte wszystkie oficjalnie

funkcjonujące sklepy stacjonarne.

Prawdopodobnie jednocześnie z ograniczeniem dostępu do nowych substancji psychoaktywnych Komenda Powiatowa Policji zanotowała spadek przestępczości narkotykowej na terenie naszego miasta, w szczególności wśród młodych mieszkańców.

Tabela 3. Dane Komendy Powiatowej Policji dotyczące przestępczości narkotykowej na terenie Pabianic

Nowe postępowania wszczęte o przestępstwa dotyczące posiadania środków odurzających lub substancji psychotropowych		
	Liczba nowych postępowań.	Liczba osób, wobec których wszczęto postępowanie.
2017 r.	27	22 osoby dorosłe 3 osoby nieletnie
2018 r.	10	6 osób dorosłych (brak zatrzymań nieletnich)
2019 r.	4	Wobec 4 osób dorosłych (brak zatrzymań nieletnich)

Źródło: Statystyki Komendy Powiatowej Policji w Pabianicach

Zgłaszalność do miejskiego systemu wsparcia

1) Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach

a) Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej

W ramach Ośrodka Profilaktyki i Integracji Społecznej (OPiIS) działa Punkt Konsultacyjny ds. Problemów Narkotykowych, HIV i AIDS. Oferta Punktu skierowana jest do osób eksperymentujących z substancjami psychoaktywnymi, uzależnionych od nich, ich bliskich jak również do osób, które chcą zasięgnąć specjalistycznych informacji na temat problemów narkotykowych i zagadnień związanych z tematyką HIV i AIDS. Ponadto Punkt realizuje ofertę skierowaną do osób niepełnoletnich nadużywających czynności, program psychoedukacyjny z elementami warsztatu psychologicznego dla bliskich osób używających substancji psychoaktywnych, działalność profilaktyczną na wszystkich szczeblach (w tym profilaktykę środowiskową) i szkoleniową. W ramach działalności pedagogy ośrodka organizują systematycznie szkolenia przygotowujące realizatorów rekomendowanych programów profilaktycznych, zalecanych przez instytucje centralne.

Ponadto Punkt realizuje działalność informacyjno-edukacyjną, współpracuje placówkami pomocowymi z terenu Pabianic i województwa, Krajowym Biurem ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Krajowym Centrum ds. AIDS i Regionalnym Centrum Polityki Społecznej w Łodzi. Oferta Punktu realizowana jest w oparciu o zalecane metody, techniki pracy, dostosowane do potrzeb i możliwości klientów np. dialog motywujący, elementy terapii poznawczo – behawioralnej oraz interwencję kryzysową.

W poniższej tabeli przedstawiono dane dotyczące liczby osób, które skorzystały w ostatnich latach ze wsparcia oraz liczby konsultacji. Należy zaznaczyć, że od 2019 r. klientami punktu są głównie bliscy osób używających substancji psychoaktywnych lub nadużywających czynności.

Tabela 4. Dane Punktu Konsultacyjnego ds. Narkomanii HIV i AIDS/OPiIS/MCPS

	2017	2018	2019
Liczba konsultacji diagnostyczno–edukacyjnych, motywujących do podjęcia leczenia, podtrzymujących trzeźwość wobec osób używających substancji psychoaktywnych oraz wspierających wobec osób bliskich	260	494	546
Liczba osób objętych wsparciem	122	111	111

Grupowy program psychoedukacyjny dla bliskich osób używających substancji psychoaktywnych (adekwatnie do potrzeb)	23 spotkania średnio po 10 osób	14 spotkań średnio po 6 osób	4 spotkania średnio po 4 osoby
---	---------------------------------	------------------------------	--------------------------------

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych w ramach sprawozdawczości z realizacji działań Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Pabianic

b) Wydział Pomocy Środowiskowej Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach

Zadaniem Wydziału Pomocy Środowiskowej jest pomoc w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych oraz zapobieganie wykluczeniu społecznemu między innymi poprzez wsparcie finansowe. Pozyskane dane wskazują na wzrost liczby osób używających substancji psychoaktywnych, korzystających ze wsparcia pomocy społecznej.

Tabela 5. Dane z realizacji oferty pomocowej Wydziału Pomocy Środowiskowej/MCPS

	2017	2018	2019
Liczba osób używających narkotyków/dopalaczy korzystających ze wsparcia.	8	8	10

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych w ramach sprawozdawczości z realizacji działań Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Pabianic

2) Pabianickie Centrum Medyczne Sp. z o.o.

a) Pabianickie Centrum Psychiatryczne

Pabianickie Centrum Psychiatryczne na zlecenie Urzędu Miejskiego, w ramach zadań programu przeciwdziałania narkomanii, realizuje ofertę terapeutyczną skierowaną zarówno do osób uzależnionych jak i współuzależnionych.

Tabela 6. Dane dotyczące oferty terapeutycznej realizowanej przez Pabianickie Centrum Psychiatryczne w Pabianickim Centrum Medycznym Sp. z o.o.

Rodzaj udzielonego świadczenia	Liczba udzielonych świadczeń			Liczba osób korzystających		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Sesja psychoterapii indywidualnej	82	55	Brak danych	20	15	54
Sesja psychoterapii grupowej	48	16	Brak danych	7	4	10
Sesja psychoterapii rodzinnej	8	9	Brak danych	1	1	0
Sesja psychoterapii indywidualnej (CANDIS)	31	28	35	5	6	5
Realizacja programu FRED goes NET	42	48	21	27	31	7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych w ramach sprawozdawczości z realizacji działań Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Pabianic

Z danych Pabianickiego Centrum Psychiatrycznego wynika, że liczba klientów z problemem uzależnienia od narkotyków, nowych substancji psychoaktywnych w terapii indywidualnej wzrosła.

Konsultacje międzyinstytucjonalne

Pedagodzy Ośrodka Profilaktyki i Integracji Społecznej we wrześniu 2020 r. przeprowadzili indywidualne

konsultacje z pedagogami, psychologami szkół z terenu Pabianic.

Podczas spotkań omawiano bieżące problemy i potrzeby poszczególnych placówek oświatowych. W tym celu wspólnie wypełniono krótkie kwestionariusze dotyczące m.in. oceny ważności problemów, zachowań ryzykownych występujących na terenie placówek oraz w rodzinach uczniów (na skali od 1 do 10 gdzie 1 oznacza, że problem nie występuje, a 10 występuje z dużym nasileniem).

Podczas konsultacji zarówno pedagodzy jak i psychologowie zwracali uwagę na nasilone problemy emocjonalne, psychologiczne wśród uczniów. Przejawia się to często w uwidoczniowych deficytach w zakresie kompetencji społecznych, zaburzonych relacjach z rówieśnikami, niedostatecznych umiejętnościach radzenia sobie napięciem, stresem i wyzwaniem, nieadekwatnej samoocenie.

Z kwestionariuszy wynika, że przedstawiciele szkół jako najważniejsze problemy wśród uczniów wskazują uzależnienia behawioralne (oceniając zazwyczaj na 5-8), a na drugim miejscu przemoc, agresję rówieśniczą – w szczególności wśród dziewcząt szkół ponadpodstawowych (oceniając zazwyczaj na 3-6).

Zachowania ryzykowne związane z używaniem substancji psychoaktywnych znalazły się na ostatnich miejscach i na pierwsze miejsce wśród nich wysuwają się e – papierosy (oceniając je zazwyczaj na 1-4).

Zjawiska społeczne takie jak używanie substancji psychoaktywnych oraz zachowania przemocowe w rodzinach oceniono dość nisko, a część pedagogów nie potrafiła sprecyzować oceny w tym zakresie. Przedstawiciele szkół uzasadniali swoje oceny niedostatecznym dostępem do wiedzy na temat rodzin od momentu wprowadzenia Rozporządzenia o Ochronie Danych Osobowych. Z ich obserwacji wynika, że na terenie placówek są to pojedyncze placówki.

Nadal istotnym problemem jest niewystarczająca współpraca z rodzicami, opiekunami prawnymi.

Ponadto przedstawiciele szkół wyrazili chęć doksztalcenia się zarówno w zakresie kompetencji pedagogicznych, psychologicznych, metod, technik terapeutycznych jak również uprawnień do realizacji programów profilaktycznych znajdujących się w ogólnopolskim systemie rekomendacji. Wskazywali jednocześnie, że interesuje ich przede wszystkim forma szkolenia stacjonarnego.

3. Realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych oraz działań z zakresu profilaktyki

a) *Standaryzowane programy profilaktyczne i terapeutyczne realizowane we współpracy z Krajowym Biurem ds. Przeciwdziałania Narkomanii*

- Profilaktyczny program **Unplugged** - adresowany do młodzieży w wieku 12-14 lat. Program jest realizowany w klasach szkolnych, w formie 12 jednogodzinnych zajęć lekcyjnych oraz 3 spotkań dla rodziców uczniów uczestniczących w programie.

- Program wczesnej interwencji **Fred goes Net** – oparty jest na metodzie krótkiej interwencji profilaktycznej, prowadzony jest w formie warsztatów z wykorzystaniem metod i założeń dialogu motywującego; we współpracy z Krajowym Biurem ds. Przeciwdziałania Narkomanii realizuje standaryzowany program wczesnej interwencji Fred goes NET. Program skierowany jest do osób w wieku 13-21 lat, używających narkotyków, „dopalaczy”, alkoholu w sposób okazjonalny lub szkodliwy (nieuzależnionych).

- Program **CANDIS** - indywidualny, krótkoterminowy program terapeutyczny dla osób mających problemy z powodu używania marihuany lub haszyszu.

- Program „**Przyjaciele Zippięgo**” - ma na celu promocję zdrowia psychicznego dla dzieci w wieku 5-8 lat. Kształtuje i rozwija umiejętności psychospołeczne u małych dzieci. Uczy różnych sposobów radzenia sobie z trudnościami i wykorzystywania nabytych umiejętności w codziennym życiu oraz doskonali relacje dzieci z innymi ludźmi. Nie koncentruje się on na dzieciach z konkretnymi problemami czy trudnościami, ale promuje zdrowie emocjonalne wszystkich małych dzieci.

b) *Pozostałe działania edukacyjne i profilaktyczne*

Działania z zakresu edukacji prozdrowotnej i prawnej na terenie Pabianic są realizowane przez Straż Miejską, Komendę Powiatową Policji oraz Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną.

Pedagodzy Ośrodka Profilaktyki i Integracji Społecznej wspólnie z pabianickimi szkołami realizują szereg działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej takich jak m.in. cykl zajęć warsztatowych przygotowanych adekwatnie do zapotrzebowania szkół na podstawie scenariuszy programów ogólnopolskich o sprawdzonej

skuteczności oraz opracowań własnych. Zajęcia ujęte w usystematyzowany program profilaktyczny, uwzględniają wytyczne standardów jakości w profilaktyce, są dostosowane do wieku adresatów. Tematyka spotkań obejmuje zagadnienia z zakresu szeroko pojętej profilaktyki uzależnień od substancji psychoaktywnych, nadużywania czynności oraz kształtowanie umiejętności, kompetencji psychospołecznych dzieci i młodzieży.

Przeszkoleni przedstawiciele szkół z uprawnieniami realizują na terenie swoich placówek programy standaryzowane ujęte w systemie rekomendacji Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Ośrodka Rozwoju Edukacji.

Działania profilaktyczne z zakresu profilaktyki selektywnej, skierowane do dzieci z grup ryzyka realizowane są przez Placówkę Wsparcia Dziennego „JUNIOR” i Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej, działające w strukturach Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach, oraz organizacje pozarządowe poprzez dożywianie, organizację konstruktywnych form spędzania czasu wolnego, działalność opiekuńczą, wspierającą, zajęcia socjoterapeutyczne oraz wsparcie pedagogiczne i psychologiczne.

Ponadto Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej posiada profil o charakterze informacyjno – edukacyjnym, na portalu społecznościowym „Facebook” oraz ściśle współpracuje z ww. instytucjami w ramach realizacji kampanii miejskich.

4. Realizacja działań z zakresu redukcji szkód

Działania z zakresu redukcji szkód, na terenie naszego miasta realizowane są przede wszystkim przez organizacje pozarządowe, które w swojej ofercie mają noclegownie, wydawanie darmowej żywności i odzieży, możliwość skorzystania z oferty higienicznej oraz wsparcia psychologicznego, duchowego.

Część z ww. organizacji ma w swojej ofercie grupy wsparcia, grupy AA oraz placówki terapeutyczne dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych.

Podsumowanie

a) Wnioski

1) Zarówno raporty z badań jak i obserwacje pedagogów pabianickich szkół, przedstawiciele instytucji pomocowych, dane Ośrodka Profilaktyki i Integracji Społecznej jednoznacznie wskazują na stały trend spadkowy, jeśli chodzi o używanie zarówno legalnych jak i nielegalnych substancji psychoaktywnych wśród ludzi młodych. Instytut Psychiatrii i Neurologii jako jedną z możliwych przyczyn powyższej sytuacji podaje tendencje sprzyjające postawom konserwatywnym w społeczeństwie, a co za tym idzie silny nacisk na wartości. Jako kolejną z możliwych przyczyn wskazano spójne, ustrukturalizowane, długofalowe programy profilaktyczne oparte na działaniach rekomendowanych oraz współpracy międzyinstytucjonalnej.

2) Sytuacja pandemii związana z nasilającymi się problemami gospodarczymi, zwiększonym ryzykiem utraty pracy, a co za tym idzie pogorszeniem warunków życia oraz izolacja społeczna związana z kwarantanną, lęk przed konsekwencjami zakażenia generują nasilenie występowania problemów emocjonalnych, psychologicznych, psychiatrycznych zarówno wśród dzieci, młodzieży, jak i dorosłych, o czym alarmują specjaliści. Pedagodzy pabianickich szkół oraz przedstawiciele instytucji pomocowych z terenu miasta zgłaszają nadal niedostateczny dostęp do bezpłatnej pomocy psychologicznej, psychoterapeutycznej oraz brak oferty psychiatrii dziecięcego. Taka sytuacja może w konsekwencji nasilić występowanie zachowań ryzykownych.

3) Pandemia COVID – 19 generuje problemy gospodarcze, co może wpływać na wzrost bezrobocia i sukcesywnie pogarszanie się sytuacji materialnej, społecznej mieszkańców Pabianic. Taka sytuacja może spowodować wzrost zachowań niepożądanych takich jak m.in. używanie substancji psychoaktywnych oraz przestępstwa z tym związane.

4) Raport ogólnopolski oraz obserwacje lokalnych specjalistów nadal wskazują na niedostateczną edukację, profilaktykę rodziców, dorosłych, co jest niezbędne do kształtowania postaw prospołecznych oraz pożądanых postaw wychowawczych.

b) Rekomendacje - Zalecenia do Programu

Analiza danych oraz wnioski sformułowane na podstawie bieżących raportów narkotykowych nasuwają następujące rekomendacje do programu:

- 1) Zwiększenie nacisku na promocję, kształtowanie postaw prozdrowotnych, prospołecznych poprzez wzmacnianie czynników chroniących oraz ograniczanie czynników ryzyka.
- 2) Wdrażanie programów promocji zdrowia psychicznego skierowanych do profilowanych grup odbiorców.
- 3) Poszerzenie i udoskonalenie oferty pomocowej na terenie miasta skierowanej zarówno do użytkowników substancji psychoaktywnych jak i mającej na celu objęcie kompleksowym wsparciem pabianiczian w kryzysie.
- 4) Dostosowanie oferty profilaktycznej oraz pomocowej do warunków pracy zdalnej (adekwatnie do potrzeb).
- 5) Poszukiwanie nowych rozwiązań mających na celu dotarcie do dorosłych mieszkańców, w tym rodziców.
- 6) Poszerzenie, stworzenie oferty profilaktycznej działań środowiskowych nakierowanych na społeczności lokalne (osiedlowe) – np. dyżury specjalistów raz w tygodniu.

IV. CELE PROGRAMU

Cel strategiczny oraz cele operacyjne Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Pabianic na rok 2021 wynikają z Narodowego Programu Zdrowia oraz Ustawy.

Działania zawarte w Programie są kontynuacją tych, które były realizowane w latach poprzednich oraz zostały opracowane w odpowiedzi na problemy ujawnione w wywiadach konsultacyjnych przeprowadzonych z przedstawicielami instytucji oświatowych, pomocowych z terenu miasta, ujęte w raporcie z wykonania Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Pabianice na rok 2019 oraz wynikające z bieżących badań ogólnopolskich, międzynarodowych. W okresie epidemii COVID-19 wskazane działania będą realizowane adekwatnie do potrzeb oraz bieżącej sytuacji epidemiologicznej.

CEL STRATEGICZNY: Wydłużenie życia w zdrowiu, poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia ludności oraz zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu.

CEL OPERACYJNY: Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.

1: Zadania na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych					
Działania informacyjne i edukacyjne					
ZADANIA		DZIAŁANIA	ADRESACI	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI
1.1.	Edukacja zdrowotna: prowadzenie działań edukacyjnych, w tym kampanii społecznych, adresowanych do różnych grup docelowych, w szczególności do dzieci, młodzieży i rodziców na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP, a także pozamedycznego stosowania produktów leczniczych, których używanie może prowadzić do uzależnienia	Bieżąca współpraca z pabianickimi organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	Rodziny z terenu Pabianic	MCPS SM	liczba wspólnie podjętych inicjatyw, działań
		Realizacja profilaktycznego KINA LETNIEGO	Mieszkańcy Pabianic	MCPS	liczba seansów; liczba uczestników
		Realizacja miejskich kampanii profilaktycznych. Udział w ogólnopolskich, wojewódzkich kampaniach	Mieszkańcy Pabianic	MCPS	liczba i rodzaj kampanii, liczba i rodzaj podjętych działań
		Spotkania edukacyjne z uczniami i rodzicami/opiekunami prawnymi w szkołach miejskich	Uczniowie szkół podstawowych oraz ich rodzice	Szkoły podstawowe, SM, MCPS	liczba przeprowadzonych spotkań, liczba uczestników
1.2	Upowszechnianie informacji na temat dostępu do działań profilaktycznych, interwencyjnych,	Wyposażenie szkół, placówek pomocowych, kulturalnych	Mieszkańcy Pabianic	MCPS	liczba i rodzaj przekazanych

pomocowych i placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin przez bieżącą aktualizację baz danych i ich udostępnianie	w materiały informacyjno – edukacyjne			materiałów, liczba placówek wyposażonych w materiały
	Systematyczna aktualizacja informacji o charakterze profilaktycznym na portalu społecznościowym Facebook	Mieszkańcy Pabianic	MCPS	liczba wejść na stronę, liczba zamieszczonych artykułów
	Współpraca z lokalnymi mediami w zakresie upowszechniania wiedzy z zakresu problemów narkotykowych (treści z zakresu profilaktyki, upowszechnienie ofert pomocowych, itp.)	Mieszkańcy Pabianic	MCPS	liczba artykułów, wywiadów w lokalnej prasie, mediach
	Opracowanie tematycznych materiałów multimedialnych (prezentacje multimedialne dla szkół)	Mieszkańcy Pabianic	MCPS	liczba i tematyka opracowanych materiałów, liczba placówek, do których przekazano materiały
	Druk, zakup i dystrybucja materiałów informacyjno- edukacyjnych	Mieszkańcy Pabianic	MCPS UM	liczba i rodzaj materiałów

2: Rozwój kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii

ZADANIA		DZIAŁANIA	ADRESACI	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI
2.1.	Prowadzenie doskonalenia kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą dotyczącego wczesnego rozpoznawania zagrożenia używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, NSP oraz umiejętności i podejmowania interwencji	Spotkania edukacyjne, warsztaty, konsultacje, szkolenia, konferencje mające na celu poszerzenie wiedzy z zakresu problematyki uzależnień	Pracownicy placówek oświatowych, oraz pomocowych z terenu miasta oraz instytucje kultury	UM MCPS	liczba zorganizowanych spotkań, liczba uczestników

	profilaktycznej	Dofinansowanie szkoleń specjalistycznych, pozwalających na pogłębienie umiejętności oraz poszerzenie miejskiej oferty pomocowej (np. z zakresu terapii rodzinnej, terapii poznawczo-behawioralnej, terapii motywującej)	Pracownicy placówek miejskich realizujących działania z zakresu profilaktyki, terapii oraz innych działań wspierających	UM MCPS	liczba rodzaj szkoleń, liczba przeszkolonych osób, liczba i rodzaj nowych ofert
		Szkolenia przygotowujące do wdrożenia w pabianickich szkołach kolejnych programów rekomendowanych - szkolenie z programu „APTECZKA pierwszej pomocy emocjonalnej”	Pedagodzy, psychologodzy szkolni, wychowawcy	MCPS UM	liczba i rodzaj zorganizowanych szkoleń, liczba przeszkolonych realizatorów programów
		Spotkania superwizyjne	Pracownicy instytucji realizujących działania z zakresu profilaktyki	UM MCPS	liczba spotkań, liczba uczestników
		Zakup literatury fachowej	Instytucje realizujące działania z zakresu profilaktyki	UM MCPS	liczba i rodzaj
2.2	Szkolenie grup zawodowych, w szczególności takich jak: lekarze psychiatry, lekarze podstawowej opieki zdrowotnej, pielęgniarki i położne podstawowej opieki zdrowotnej, specjaliści terapii uzależnień i psychologodzy w zakresie tematyki uzależnień od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP oraz skutecznych interwencji i programów profilaktycznych i leczniczych	Organizacja lub finansowanie szkoleń adekwatnie do zgłaszanych potrzeb	Specjaliści pracujący z uzależnionymi osobami	MCPS UM PCM Sp. z o.o.	liczba szkoleń, liczba przeszkolonych osób
2.3	Prowadzenie działań edukacyjnych i szkoleniowych dotyczących strategii	Spotkania interdyscyplinarne oraz	Przedstawiciele organizacji	UM MCPS	liczba zorganizowanych

	rozwiązywania problemów wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP, kierowanych w szczególności do przedstawicieli organizacji pozarządowych	wspierające. Udział w konferencjach i szkoleniach	pozarządowych oraz instytucji pomocowych		spotkań, liczba instytucji i organizacji pozarządowych
3: Profilaktyka					
3.1. Profilaktyka uniwersalna					
	ZADANIA	DZIAŁANIA	ADRESACI	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI
3.1.1	Poszerzanie i udoskonalenie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności adresowanych do dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, osób dorosłych, w tym programów profilaktyki, które biorą pod uwagę wspólne czynniki chroniące i czynniki ryzyka używania substancji psychoaktywnych i innych zachowań ryzykownych w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego	Zajęcia warsztatowe mające na celu kształtowanie postaw, umiejętności prospołecznych: zajęcia warsztatowe z zakresu integracji, komunikacji interpersonalnej oraz umiejętności odmawiania, kształtujące system wartości, radzenia sobie ze stresem, napięciem i problemami oraz dotyczące nadużywania czynności	Uczniowie klas IV – VI szkół podstawowych oraz adekwatnie do zgłaszanych potrzeb	Szkoły podstawowe, MCPS	liczba podjętych działań, liczba uczestników
		Zajęcia warsztatowe mające na celu kształtowanie postaw prozdrowotnych, promowanie mody na zdrowy styl życia, realizowane na terenie placówek zamiennie z innymi formami	Uczniowie klas VI szkół podstawowych	Szkoły podstawowe, MCPS	liczba podjętych działań, liczba uczestników
		Zajęcia w ramach realizacji rekomendowanego programu „Przyjaciele Zippiego”	Uczniowie klas I-III szkół podstawowych	Szkoły podstawowe	liczba i tematyka przeprowadzonych zajęć, liczba uczestników
		Zajęcia w ramach realizacji programu profilaktycznego	Uczniowie klas VII – VIII szkół	Szkoły podstawowe	liczba przeprowadzonych

		UNPLUGGED	podstawowych		zajęć, liczba uczestników
		Zajęcia warsztatowe z zakresu profilaktyki uzależnień	Uczniowie klas VII - VIII szkół podstawowych	Szkoły podstawowe MCPS	liczba przeprowadzonych zajęć, liczba uczestników
		Wspieranie organizacji pozarządowych podejmujących działania promujące zdrowy styl życia wolny od narkotyków	Mieszkańcy Pabianic, organizacje pozarządowe	UM	liczba działań realizowanych, liczba organizacji pozarządowych realizujących działania, liczba odbiorców podejmowanych działań
3.1.2	Poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów o naukowych podstawach lub potwierdzonej skuteczności rozwijających kompetencje wychowawcze i profilaktyczne rodziców i osób pracujących dziećmi i młodzieżą sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży	Zajęcia dla rodziców w ramach realizacji programu profilaktycznego UNPLUGGED	Rodzice uczniów klas VII-VIII szkół podstawowych	Szkoły podstawowe	liczba przeprowadzonych zajęć, liczba uczestników
		Spotkania z rodzicami w szkołach mające na celu poszerzenie wiedzy na temat substancji psychoaktywnych, związanych z ich używaniem problemów oraz doskonalenie umiejętności, kompetencji wychowawczych	Rodzice uczniów szkół podstawowych	Szkoły podstawowe, MCPS SM	liczba i rodzaj zorganizowanych spotkań, liczba uczestników
		Oferta warsztatów psychoedukacyjnych dla rodziców	Rodzice dzieci i młodzieży z terenu miasta Pabianic	MCPS	liczba i tematyka spotkań, liczba uczestników
3.2 Profilaktyka selektywna					
ZADANIA		DZIAŁANIA	ADRESACI	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI

3.2.1	Poszerzanie i udoskonalanie oferty i wspieranie realizacji programów o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności realizowanych m.in. przez organizacje pozarządowe i lokalnie działające podmioty publiczne w miejscach o zwiększonym ryzyku używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP	Realizacja działań sreetworkerskich w miejscach o zwiększonym ryzyku używania substancji psychoaktywnych: - w szczególności dla dzieci i młodzieży w okresie wakacyjnym - dyżury interwencyjne, wspierające	Mieszkańcy Pabianic używający substancji psychoaktywnych, zagrożeni ich używaniem oraz ich bliscy	Organizacje pozarządowe, MCPS UM	liczba i rodzaj przeprowadzonych działań, liczba uczestników, liczba zawartych umów na realizację zadań
3.2.2	Poszerzanie i udoskonalanie oferty i wspieranie realizacji programów wczesnej interwencji i profilaktyki selektywnej, w szczególności zalecanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, adresowanych do środowisk zagrożonych, w szczególności dzieci i młodzieży ze środowisk zmarginalizowanych, zagrożonych demoralizacją, wykluczeniem społecznym oraz osób używających środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych w sposób okazjonalny	Bezpłatna pomoc edukacyjno-informacyjna, działania z zakresu interwencji kryzysowej oraz organizacja sieci wsparcia	Mieszkańcy Pabianic	MCPS	liczba podjętych działań edukacyjno-informacyjnych, liczba osób, które skorzystały z tego typu wsparcia, liczba udzielonych konsultacji
		Realizacja działań socjoterapeutycznych	Dzieci z rodzin obciążonych problemem uzależnienia od narkotyków/ nowych substancji psychoaktywnych, zagrożone wykluczeniem społecznym oraz zaburzeniami zachowania	MCPS	liczba dzieci z rodzin w których występuje problem używania narkotyków, nowych substancji psychoaktywnych lub nadużywania czynności
		Stworzenie nieodpłatnej oferty psychiatrii dziecięcego, psychoterapii rodzinnej	Dzieci i młodzież z terenu miasta	UM PCM Sp. z o.o.	Oferta
		Działania mające na celu wyrównywanie szans oraz wsparcie dzieci	Podopieczni PWD JUNIOR z rodzin obciążonych	MCPS	liczba dzieci, liczba działań

		i młodzieży	problemem uzależnienia od narkotyków/nowych substancji psychoaktywnych, zagrożone wykluczeniem społecznym oraz zaburzeniami zachowania		
		Realizacja standaryzowanego programu wczesnej interwencji dla osób używających substancji psychoaktywnych w sposób okazjonalny nie uzależnionych od nich - „Fred Goes Net”	Młodzi ludzie z terenu Pabianic (14 – 21 lat) eksperymentujący z substancjami psychoaktywnymi, bądź używający ich w sposób szkodliwy	MCPS PCM Sp. z o.o.	liczba grup, liczba spotkań, liczba uczestników
		Indywidualna praca z dziećmi i młodzieżą oparta o elementy programów „TAK czy NIE”, „TUKAN”	Młodzi ludzie z terenu Pabianic zagrożeni uzależnieniem, eksperymentujący z substancjami psychoaktywnymi, bądź używający ich w sposób szkodliwy	MCPS	liczba osób, liczba konsultacji
3.3 Profilaktyka wskazująca					
ZADANIA		DZIAŁANIA		ADRESACI	REALIZATORZY
3.3.1	Poszerzanie i udoskonalanie oferty i wspieranie realizacji programów profilaktyki wskazującej o naukowych podstawach lub potwierdzonej skuteczności adresowanych do jednostek lub grup wysoce narażonych na czynniki ryzyka, w szczególności do osób używających środków	Działania motywujące do podjęcia leczenia oraz powstrzymania się od używania środków psychoaktywnych. Nieodpłatne konsultacje	Osoby uzależnione	MCPS PCM Sp. z o.o.	liczba konsultacji, liczba osób objętych wsparciem, liczba osób, które podjęły leczenie

<p>odurzających, substancji psychotropowych i NSP w sposób szkodliwy, w tym w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego</p>	indywidualne			
	Działania mające na celu wsparcie bliskich osób uzależnionych oraz organizację sieci wsparcia. Nieodpłatne konsultacje indywidualne.	Osoby bliskie, współzależnione	MCPS	liczba konsultacji, liczba osób
	Wsparcie psychologiczne i prawne (poszerzenie nieodpłatnego dostępu do oferty psychologicznej i prawnej).	Klienci Punktu Konsultacyjnego ds. Problemów Narkotykowych	MCPS	liczba konsultacji, liczba osób, które skorzystały ze wsparcia
	Realizacja programu psychoedukacyjnego dla bliskich osób używających substancji psychoaktywnych, współzależnionych – w formie grupowej	Osoby bliskie współzależnione	MCPS	liczba osób, które skorzystały ze wsparcia liczba spotkań
	Dostosowanie oferty do pracy zdalnej	instytucje pomocowe	MCPS	liczba i rodzaj podjętych działań
	Realizacja standaryzowanego programu wczesnej interwencji dla osób używających substancji psychoaktywnych w sposób szkodliwy, nie uzależnionych od nich - „Fred Goes Net”	Młodzi ludzie z terenu Pabianic (14 – 21 lat) eksperymentujący z substancjami psychoaktywnymi, bądź używający ich w sposób szkodliwy	MCPS PCM Sp. z o.o. UM	liczba grup, liczba spotkań, liczba uczestników
Powoływanie	Dzieci i młodzież	MCPS	liczba grup roboczych,	

		interdyscyplinarnych grup roboczych wobec osób niepełnoletnich używających substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin	z terenu Pabianic		liczba osób
3.4 Ewaluacja zadań oraz aktualizacja i upowszechnianie standardów profilaktyki					
ZADANIA		DZIAŁANIA	ADRESACI	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI
3.4.1	Upowszechnianie standardów jakości w zakresie profilaktyki narkomanii	Spotkania/konferencje szkoleniowe mające na celu zaznajomienie ze standardami profilaktyki narkomanii. Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych KBPN.	Realizatorzy działań profilaktycznych	MCPS UM	liczba spotkań/konferencji, liczba uczestników, liczba i rodzaj materiałów
		Spotkanie/konferencja dotyczące bieżącej sytuacji narkotykowej, marihuany medycznej oraz standardów jakości w profilaktyce uzależnień	Przedstawiciele instytucji miejskich, placówek oświatowych, pomocowych i medycznych	MCPS	liczba uczestników
4: Redukcja szkód, rehabilitacja i reintegracja społeczna					
Zwiększanie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych					
ZADANIA		DZIAŁANIA	ADRESACI	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI
4.1	Wspieranie realizacji programów redukcji szkód zdrowotnych i społecznych wśród osób używających szkodliwie i uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP, obejmujące m.in. działalność edukacyjną, wsparcie społeczne i socjalne, programy wymiany igieł i strzykawek (zapobieganie przenoszonym drogą krwi – HIV, HBV, HCV itd.) oraz testowanie w kierunku zakażeń krwiopochodnych	Kontynuacja oferty terapeutycznej dla osób pełnoletnich, u których zdiagnozowano uzależnienie od narkotyków i/lub nowych substancji psychoaktywnych (w trybie grupowym i indywidualnym)	Osoby pełnoletnie uzależnione od narkotyków bądź dopalaczy	PCM Sp. z o.o., UM	liczba osób
		Realizacja standaryzowanego, indywidualnego,	Osoby powyżej 16 roku życia, mające problemy z powodu używania	PCM Sp. z o.o., UM	liczba spotkań liczba uczestników

	krótkoterminowego programu terapeutycznego „CANDIS”	marihuany lub haszyszu		
	Objęcie wsparciem socjalnym, informacyjno-edukacyjnym, psychologicznym, prawnym osób po odbytych leczeniu i ich bliskich	Osoby z problemem narkotykowym oraz ich bliscy	MCPS, PCM Sp. z o.o., organizacje pozarządowe	liczba osób, liczba instytucji, liczba organizacji
	Dostosowanie oferty pomocowej Poradni Leczenia Uzależnień do pracy zdalnej	Mieszkańcy Pabianic	UM PCM Sp. z o.o.	liczba i rodzaj działań
	Opracowanie, pozyskanie i upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych z zakresu profilaktyki zakażeń HIV, HBV, HCV)	Mieszkańcy Pabianic	MCPS PCM Sp. z o.o.	liczba adresatów, liczba materiałów edukacyjno – -informacyjnych
	Oferta programów redukcji szkód (wymiany igieł i strzykawek, nieodpłatnego testowania w kierunku zakażeń, darmowy dostęp do prezerwatyw, stworzenie świetlicy z przebieralnią, prysznicem i dostępem do ciepłego posiłku dla osób czynnie używających środków i podejmujących zachowania ryzykowne)	Użytkownicy substancji psychoaktywnych	UM PCM Sp. z o.o., organizacje pozarządowe	liczba i rodzaj działań, liczba instytucji, liczba organizacji pozarządowych

4.2	Rozwijanie i wspieranie sieci hosteli i mieszkań readaptacyjnych dla osób w trakcie leczenia lub po jego zakończeniu	Oferta mieszkań readaptacyjnych, hostelu	Osoby, które zakończyły terapię i powstrzymują się od używania środków psychoaktywnych	Organizacje pozarządowe	liczba mieszkań, liczba osób, liczba organizacji pozarządowych
4.3	Rozwijanie dostępu do leczenia ambulatoryjnego dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP	Rozszerzenie oferty Poradni Leczenia Uzależnień w PCM Sp. z o.o.	Osoby uzależnione oraz ich bliscy	PCM Sp. z o.o. UM	liczba działań
4.4	Wspieranie programów reintegracji społecznej zawodowej osób uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP	Realizacja oferty reintegracji społecznej. Nieodpłatne doradztwo zawodowe i szkolenia zawodowe	Osoby, które zakończyły terapię i powstrzymują się od używania środków psychoaktywnych, uczestnicy Klubu Integracji Społecznej	MCPS	liczba osób, które skorzystały z oferty, liczba osób zaktywizowanych
4.5	Zwiększanie oferty działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP lub zwiększanie dostępności do istniejących form wsparcia	Upowszechnianie informacji o ofercie aktywizacji zawodowej i społecznej w informatorach i poradnikach miejskich	Osoby, które zakończyły terapię i powstrzymują się od używania środków psychoaktywnych	MCPS UM	liczba publikacji
5: Monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP oraz postaw społecznych i reakcji instytucjonalnych					
ZADANIA		DZIAŁANIA	ADRESACI	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI
5.1	Realizacja badań ilościowych w populacji generalnej i wśród młodzieży szkolnej (m.in. ESPAD „Młodzież”), prowadzonych co najmniej co cztery lata według metodologii EMCDDA	Przeprowadzenie badań	Instytucje miejskie, wojewódzkie i centralne	MCPS UM	dane przedstawione w ramach raportu z programu

5.2	Rozwój i konsolidacja monitoringów wojewódzkich oraz lokalnych	Coroczny raport z wykonania Programu zawierający elementy monitoringu problemów narkotykowych i narkomanii na terenie Pabianic. Instytucje miejskie, wojewódzkie i centralne	Instytucje miejskie, wojewódzkie i centralne	MCPS	raport
-----	--	--	--	------	--------

LEGENDA:

MCPS – Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach

UM – Urząd Miejski w Pabianicach

SM – Straż Miejska w Pabianicach

PCM Sp. z o.o. – Pabianickie Centrum Medyczne Sp. z o.o.

PWD JUNIOR - Placówka Wsparcia Dziennego JUNIOR MCPS

organizacje pozarządowe - organizacje pozarządowe oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

V. REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU

- 1) Urząd Miejski w Pabianicach,
- 2) Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach,
- 3) Pabianickie Centrum Medyczne Sp. z o.o.,
- 4) placówki oświatowe,
- 5) placówki pomocowe z terenu miasta Pabianic,
- 6) instytucje kultury,
- 7) organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- 8) placówki medyczne,
- 9) Straż Miejska w Pabianicach,
- 10) Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Pabianicach,
- 11) Sąd Rejonowy w Pabianicach,
- 12) Komenda Powiatowa Policji w Pabianicach,
- 13) lokalne media.

VI. KOORDYNATOR PROGRAMU

Koordinatorem Programu jest pedagog – specjalista ds. narkomanii zatrudniony w Ośrodku Profilaktyki i Integracji Społecznej Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach.

VII. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA

Źródłem finansowania zadań Programu są środki pozyskiwane z tytułu opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Wysokość środków w 2021 r. odpowiada kwocie zabezpieczonej w budżecie Wydziału Spraw Społecznych i Gospodarczych Urzędu Miejskiego w Pabianicach oraz Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach zgodnie z poniższą klasyfikacją:

Dział 851 - Ochrona zdrowia

Rozdział 85153 - Zwalczanie narkomanii – 207.831,00 zł:

1) Wydział Spraw Społecznych i Gospodarczych Urzędu Miejskiego w Pabianicach - 115.000,00 zł, w tym: 25.000,00 zł na realizację zadania określonego w art. 10 ust. 1 pkt 4 Ustawy.

2) Miejskie Centrum Pomocy Społecznej – 92.831,00 zł

VIII. NADZÓR

Nadzór nad realizacją Programu sprawuje Wydział Spraw Społecznych i Gospodarczych Urzędu Miejskiego w Pabianicach.

IX. MONITORING I EWALUACJA

Realizacja Programu będzie poddawana systematycznemu monitoringowi, jak również końcowej ewaluacji. Monitoring programu umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ich skuteczność oraz podejmowanie bieżących działań korygujących. Zebrane informacje pozwolą na planowanie działań i rozwijanie programu w przyszłości. Procedury monitoringu zostaną ustalone przez Koordynatora Programu w porozumieniu z Wydziałem Spraw Społecznych i Gospodarczych oraz realizatorami zadań.

Podstawą do ewaluacji Programu będzie raport z jego realizacji przekazany do Wydziału Spraw Społecznych i Gospodarczych w terminie do dnia 28 lutego 2022 roku.